



Souhrnná teritoriální informace Andorra

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Madridu (Španělsko) ke dni 15. 5. 2020 29. 5. 2020 16:50

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.10)
3. Vztahy země s EU (s.14)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.16)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.19)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.20)
7. Kontakty (s.24)



1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Podkapitoly:

- 1.1. **Oficiální název státu, složení vlády**
- 1.2. **Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)**
- 1.3. **Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.**
- 1.4. **Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let**
- 1.5. **Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba**
- 1.6. **Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)**
- 1.7. **Daňový systém**

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Andorrské knížectví (Principat d'Andorra, Principauté d'Andorre, Principado de Andorra).

Stručná charakteristika politického systému

Andorra je parlamentní spoluknížectví.

Zákonodárny orgán

Jednokomorová Generální rada (Consell General) má 28 členů, volených na 4 roky. Poslední parlamentní volby (osmé od přijetí Ústavy) proběhly 7. dubna 2019. Vítězem voleb se po třetí stala středo-pravicová strana Demokraté pro Andorru (DA), která vládla i v předchozím období.

V roce 2019 pod jejím vedením vznikla koaliční vláda spolu s Andorrskou liberální stranou (Liberals d'Andorra) a Stranou angažovaných občanů (Ciutadans Compromesos), která má parlamentní většinu 17 křesel z 28členného parlamentu.

Výkonný orgán

Vláda v čele s předsedou vlády.

Politické strany

- vládní - Andorští demokraté (DA), Andorrská liberální strana (L'A) a Strana angažovaných občanů (CC)

Opoziční a nevládní strany:

- Sociálně-demokratická strana (PS)
- Sociální demokracie a pokrok (SDP)
- Andorra za změnu (APC)
- Třetí cesta (Terceravía)
- Andorští zelení (Vd'A)

Hlava státu (jméno, kompetence)

Funkci hlavy státu formálně vykonávají Francie a Španělsko, konkrétně francouzský prezident a španělský biskup ze La Seu



d'Urgell. Výkonná, zákonodárná a soudní moc je v kompetenci Andorry a odráží se v její plné mezinárodněprávní subjektivitě.

V Andoře samotné mají obě hlavy státu své místodržící.

Složení vlády

(k 15. 5. 2020)

- předseda vlády (Cap de Govern) - Xavier Espot Zamora
- vedoucí Úřadu vlády, ministr ekonomiky a podnikání - Jordi Gallardo Fernández
- ministr financí a mluvčí vlády - Èric Jover Comas
- ministryně zahraničních věcí - María Ubach Font
- ministr spravedlnosti a vnitra - Josep M. Rosell Pons
- ministr pro teritoriální záležitosti - Jordi Torres Falcó
- ministr sociálních věcí, bydlení a mládeže - Víctor Filloy Franco
- ministryně pro životní prostředí, zemědělství a udržitelnost - Silvia Calvó Armengol
- ministryně cestovního ruchu - Verònica Canals Riba
- ministr zdravotnictví - Joan Martínez Benazet
- ministr školství a vysokých škol - Ester Vilarrubla Escalles
- ministryně kultury a sportu - Sílvia Riva González
- ministryně státní správy a administrativní reformy - Judith Pallarés Cortés

Bližší informace včetně aktualit lze nalézt na portále andorrské vlády: <http://www.govern.ad/>

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

- Rozloha: 468 km²
- Počet registrovaných obyvatel: 77.543
- Hustota na km²: 166 obyvatel/km²
- Podíl ekonomicky činného obyvatelstva: 43 tis.
- Průměrný roční přírůstek obyvatelstva: 3,54
- Průměrný věk: 41 let
- Náboženské složení: většina katolíků
- Naděje dožití: 84,5 let
- Věková struktura: 0–14 let 14%, 15–64 let 72 %, nad 65 let 14%

Počet obyvatel podle státního občanství					
	2015	2016	2017	2018	2019
Andořané	35 750	36 138	36 526	37 144	37 749
Španělé	20 577	20 652	21 348	19 131	19 231



Portugalci	10 697	10 300	10 352	9 175	9 212
Francouzi	3 890	3 946	4 200	3 339	3 391
Ostatní	7 100	7 228	7 783	7 351	7 960
Celkem	78 014	78 264	80 209	76 177	77 543

Údaje k 22. 5. 2020

Zdroj: Dpto. Estadística de Gobierno de Andorra

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

Andorra byl tradičně zemědělský stát, v poslední době však tvoří HDP především sektor služeb (cestovní ruch, bankovníctví) a obchod.

V letech 2012-2014 se na růstu andorrské ekonomiky negativně podepsala hospodářská krize ve Španělsku, na jehož trh je Andorra tradičně velmi silně vázána. Spolu s postupným ozdravováním španělské ekonomiky se i výhledy andorrského hospodářství zlepšily. Přestože rok 2019 vykazoval dobré ekonomické výsledky, rok 2020 a krize spojená s pandemií COVID-19 významně zasáhne i Andorru.

V roce 2019 andorrská ekonomika nadále rostla a inflace se držela na 1%. Vláda pokračovala v konsolidaci státního rozpočtu a aplikaci legislativních reforem, které andorrskou ekonomiku otevírají více světu. Klíčové bylo v posledních letech uzavření dohod o zamezení dvojího zdanění se Španělskem a dalšími zeměmi či zavedení daně z příjmu fyzických osob - Andorra tím splnila požadavek EU a otevřela cestu k zahájení jednání o Asociační dohodě.

Standards & Poor ve svých analýzách k Andoře upozorňuje na stále panující zranitelnost bankovního sektoru (v kontextu jeho významné role pro tvorbu HDP) a kladně hodnotí konsolidaci vládní ekonomické politiky a poslední daňové reformy. V nadcházejících letech se očekává další přiblížení a posílení vztahů Andorry s EU.

Andorra nepatří k zemím, které by se potýkaly s problémem nezaměstnanosti. 2 % nezaměstnaných je stále hluboce pod průměrem evropských zemí. V obdobích turisticky exponovaných se země potýká s nedostatkem kvalifikované pracovní síly.

Vybrané makroekonomické ukazatele Andorry					
	2015	2016	2017	2018	2019
HDP nominální (v milionech EUR)	2 535	2 601	2 674	2 742	2 817
HDP per capita (v	34 596	35 178	34 503	34 414	34 343



EUR)						
Reálný růst HDP (%)	0,8	1,9	1,9	1,6	1,8	
Inflace (%)	-0,9	0,4	2,4	0,8	1	
Nezaměstnanost (%)	1,0	2,7	1,9	1,5	2,1	
Minimální mzda (v EUR)	962	976	992	1 017	1050	

Zdroj: [Departamento de Estadística Gobierno de Andorra](#)

Dle statistik OECD Andorra je z hlediska kupní síly HDP mezi prvními zeměmi na světě a vysoko nad průměrem EU.

Nejvíce se na tvorbě HDP (téměř 85 %) podílí terciální sféra, především služby - finanční a bankovní služby, služby spojené s turistikou a obchod.

Průmysl

Průmysl Andorry je zanedbatelný (představuje náplň činnosti cca 4 % firem), především se jedná o zpracovatelský (tabák) a o výrobu nábytku. Dále nápoje, textil, potravinářské produkty, přesné strojírenství, optické přístroje a elektrospotřebiče a umělecká reprografická výroba.

Stavebnictví

Stavebnictví představovalo v devadesátých letech a v počátku 21. století důležitý sektor andorrského průmyslu, který těžil z potřeby země odpovědět na turistickou poptávku výstavbou kvalitních turistických (zejména lyžařských) komplexů.

Od krize 2009 se však tento sektor potýká s recesí danou obecnou ekonomickou situací v Evropě a významným snížením investic do výstavby.

Zemědělství

Zemědělství je ovlivněno nadmořskou výškou, obdělávaná plocha tvoří pouze cca 4% celkové rozlohy. Pěstuje se téměř výhradně tabák, dále se jedná o chov dobytka, koní a ovcí.

V říjnu 2013 se Andoře podařilo oficiálně při EU registrovat „andorrské telecí maso“ jako výrobek s lokální ochrannou značkou (IGP). Jedná se o speciální druh dobytka, „Raça bruna d'Andorra“ – „Andorrský hnědý skot“.

V posledních letech se začalo v Andoře pěstovat a vyrábět víno (bílé i červené), které je především kuriozitou pro sběratele a milovníky vín.

Služby

Služby jsou náplní činnosti 84,5 % andorrských firem, jedná se o zásadní položku andorrské ekonomiky, přičemž klíčovou



položkou jsou zde služby obchodního rázu.

Značně vyspělý je **bankovní sektor** - viz kapitola 1.6.

Významnou část HDP země generuje **sektor cestovního ruchu** (zejména lyžařské, ale taktéž nákupní). V roce 2019 se meziročně navýšil počet turistů o 1,4 % na téměř 3 miliony osob, přičemž se zemi daří lákat zejména solventní turisty: 2/3 ubytovaných si zvolilo tři až pětihvězdičkové hotely. Zároveň meziročně narostl také počet výletníků (cizinců, kteří v Andoře nepřespali), a to meziročně o 2 % na 5,29 mil.

Infrastruktura

Dopravní infrastruktura

Andorra disponuje kvalitní pozemní infrastrukturou, v roce 2017 se stala třetí zemí na světě s největším podílem elektrických vozů v rámci nově zaregistrovaných nových vozidel (5 %) - mimo jiné díky masivnímu vládnímu programu podpor alternativního pohonu.

Díky fondům EU pokračuje projekt posílení pozemního spojení s Francií. V lednu 2015 bylo oficiálně dokončeno opětovné zprovoznění letiště v La Seu d'Urgell, které se nachází v Katalánsku cca 15 km od hlavního města Andorra la Vella. Nicméně na toto letiště nelétají pravidelné linky a je využíváno pouze pro menší soukromá letadla. Do země lze tedy cestovat pouze pozemní cestou - ze Španělska - přes San Juliá de Loria a z Francie přes Pas de la Casa. Vzhledem k tomu, že do země vede jedna příjezdová silnice, je třeba počítat v turisticky exponovaných datech a hodinách s kolonami na hranici.

Energetika

Andorra naprostou většinu své energie dováží. Energetický mix sestává zejména z ropy a uhlí. Od roku 2013 **andorrská vláda každoročně uděluje podpory v rámci celostátního programu Renova**, díky němuž podporuje projekty investic do oprav budov tak, aby byly méně energeticky náročné a aby mohly v maximální míře využívat vlastní generátory obnovitelné energie. Projekt mj. využívá státní subvence, úvěrové úlevy a hypoteční podpory.

V roce 2019 bylo podpořeno 260 investic ve výši 9,7 miliónu eur.

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Od roku 2015 se díky provedení daňových reforem podařilo příjmy státního rozpočtu radikálně navýšit, což zajistilo pozitivní rozpočtovou bilanci.

Od roku 2016 se vládě dařilo, mimo jiné díky příjmu z nově zavedené daně z příjmu fyzických osob, udržet rozpočet v rovnováze.

Státní rozpočet v roce 2019 byl vyrovnaný a sledoval tyto priority: snížit výdajovou stranu pokračujícím omezením dotací místním administrativám a snížením výdajů na chod státní správy, zachovat dotace pro sociální politiky, snížit státní dluh, investovat do rozvoje ekonomiky a jejího přiblížení standardům EU, pokusit se opětovně nastartovat růst krizí oslabených sektorů (např. stavebnictví) a konsolidovat zavedené daňové reformy.



Státní rozpočet Andorry (v tis. EUR)					
	2015	2016	2017	2018	2019
Příjmy	789 875	847 861	909 650	657 276	815 011
Výdaje	789 870	847 861	909 650	657 276	815 011
Saldo rozpočtu	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Zdroj: Statistický úřad Andorry

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

V letech 2015 až 2019 se vládě podařilo postupně snižovat **státní dluh**, který se v těchto letech pohyboval mezi **41-37% HDP**.

Perdikce vlády byla na rok **2020 dosáhnout hodnoty dluhu ve výši 34 % HDP**, což s ohledem na pandemii COVID-19, která zemi zasáhla, nebude realizovatelné.

Andorrská vláda v roce 2015 vydala státní dlouhodobé dluhopisy ve výši 100 milionů euro v důsledku řešení krize jedné z pěti andorrských bank, Banca Privada d'Andorra (blíže viz kapitola 1.6.).

Taktéž v roce 2019 byly vydány státní dluhopisy ve výši ve výši 100 milionů euro, vydané na 12 měsíců.

Přehled platební bilance Andorra pravidelně nezveřejňuje. Země nemá centrální banku, ale její funkce plní [Národní andorrský institut financí](#).

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Bankovní sektor patří v Andoře k nejvyvinutějším a dodnes je zdrojem až 16 % bohatství země. Donedávna byla Andorra jedním z daňových rájů a vklady ze zahraničí byly značné. Od r. 2009, kdy Andorra podepsala (na popud doporučení Bruselu ohledně posílení regulovanosti bankovního sektoru a většímu otevření země vůči zahraničí) s Francií tzv. Pařížskou deklaraci a s řadou států bilaterální dohody o výměně bankovních informací, už za daňový ráj považována není.

V roce 2011 dále Andorra podepsala s EU dohodu, která jí od roku 2013 umožňuje tisknout euro a celkově přibližovat bankovní sektor evropským standardům.

Od 1.1.2017 je v platnosti **dohoda o automatické výměně daňových informací**, kterou musí dodržovat všechny andorrské banky.

V Andoře působí pět bankovních domů: Andbank, Grup Crèdit Andorrà, MoraBanc, Vall Banc a BancSabadell



d'Andorra.

Plánované reformy i mezinárodní tendence směřující ke globalizaci bankovního sektoru nasměrovaly dvě z andorrských bank (Andbank, Grup Crèdit Andorrà) k otevření svých aktivit v zahraničí, zejména ve Španělsku.

Hlavní andorrskou bankou je Crèdit Andorra, která byla zároveň v letech 2017-2019 oceněna jako nejlepší bankovní skupina země a stala se první andorrskou bankou, jež se ocitla na prestižním seznamu nejocenenějších soukromých bank Financial Times *The Banker* y *PWM* s cenou *Global Private Banking Awards*. Porota ocenila zejména mezinárodní úroveň banky (zastoupení v 10 zemích) a dále její stabilitu a dlouholetou silnou pozici na finančním trhu (likvidita 59,35 %, solventnost 17,8 %). Crèdit Andorra nabízí služby obchodní soukromé banky pro Andorru i zahraničí, má pobočky mj. ve Španělsku, Lucembursku, Švýcarsku, USA či v Mexiku.

Počátkem roku 2015 otřásla andorrským bankovním sektorem **kauza Banca Privada d'Andorra (BPA)**. **Krise byla** vyvolaná obviněním amerických institucí z praní špinavých peněz zločinných organizací a netransparentními transakcemi. Andorrská vláda v dubnu 2015 oznámila, že vytváří špatnou "banku" určenou k restrukturalizaci bankovních pohledávek (AREB), která převezme toxické úvěry BPA, spojené s jejími nečistými bankovními praktikami. Ostatní aktiva byla převedena do Vall Bank.

Speciální fond ve výši 30 milionů euro, který napomohl stabilizaci situace, financovaly zbývající čtyři andorrské banky. "Špatná banka" by dle plánů vlády zároveň měla zůstat i po vyřešení krize BPA aktivní - jako možný nástroj pro budoucí případné problémy andorrského bankovního sektoru. Dle vládního prohlášení tento krok umožnil vypořádat se s kauzou BPA, aniž by mohla negativně oblihnout ostatní bankovní entity země.

Během jara 2020 již oznámily banky Credit Andorra a MoraBank 20% nárůst digitálních služeb v souvislosti s pandemií COVID-19.

1.7 Daňový systém

Andorra podnikla v reakci na celosvětovou finanční krizi z roku 2008 celou řadu zásadních kroků k reformě svého ekonomického a finančního systému. Ty měly za cíl posílení odolnosti a konkurenceschopnosti ekonomiky, konsolidování rozpočtové politiky či přilákání zahraničních investorů.

Hlavním cílem bylo zemi zbavit zemi nálepky „daňového ráje“ prostřednictvím zavádění opatření na větší transparentnost bankovních toků a lepší výměnu daňových informací (pozn.: AD přejala do své legislativy celou řadu mezinárodních regulací, standardů a norem, včetně některých důležitých předpisů EU, a připojila se též k mezinárodnímu úsilí v boji proti terorismu, praní špinavých peněz či korupci). Mezinárodní organizace, na čele s OECD a EU, pokrok Andorry v této oblasti oceňují.

Implementace přísnější legislativy a zavádění přísnějšího institucionálního dohledu v oblasti daňové politiky a bankovních toků však s sebou AD přinesla též nezanedbatelný úbytek příjmových zdrojů, neboť někteří klienti se přesunuli do „bezpečnějších“ daňových rájů.

V roce 2013 byla podepsána historicky první bilaterální smlouva s ČR - Dohoda o výměně informací v daňových záležitostech.

V únoru 2016 uzavřela Andorra s EU dohodu o fiskální transparentnosti, jež by měla zabránit daňovým únikům unijních



občanů na andorrském území.

Součástí daňové reformy byla implementace nových daní, a to přímých i nepřímých, na základě doporučení EU a MMF.

Firmy platí od roku 2012 v Andoře daň z příjmu ve výši 10 %. Od roku 2013 země také zavedla jednotnou sazbu DPH ve výši 4,5 % a sníženou DPH 1 % (aplikována na některé základní potraviny, vodu, léky a zdravotní služby).

V roce 2015 byla zavedena daň z příjmu fyzických osob. Osoby s příjmem do 24 000 euro ročně daň z příjmu neplatí, mezi 24 000 a 40 000 euro ročně odvádějí daň z příjmu ve výši 5 %, osoby pobírající větší částku pak odvádějí 10 %.

Bankovní a finanční služby podléhají režimu 8% daně.

Země uzavřela v letech 2016-2020 dohody o zamezení dvojímu zdanění (Španělsko, Francie, Lucembursko, Lichtenštejnsko, Portugalsko, Malta, Kypr, Spojené arabské emiráty) a nyní jsou v jednání dohody s Belgií, Nizozemskem a Maďarskem.

V prosinci 2018 rozhodla EU o vyřazení Andorry z tzv. černé listiny daňových rájů.

V lednu 2020 AD zahájila proces přístupový proces k Mezinárodnímu měnovému fondu.



2. Zahraniční obchod a investice

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

Obchodní bilance (v mil. EUR)					
	2015	2016	2017	2018	2019
Vývoz	80,6	90,8	106	112	114
Dovoz	1 168,5	1 226,1	1 308	1 369	1 378
Obrat	1 249,1	1 316,9	1 414	1 481	1 492
Saldo	-1 087,9	-1 135,3	-1 202	-1 257	- 1 264

Zdroj: [Departamento de Estadística](#)

Andorra z důvodů své rozlohy a struktury výroby tradičně vykazuje záporné saldo obchodní bilance: je závislá na dovozu řady produktů a naopak vyváží pouze omezené množství výrobků. Velká část vývozu je navíc reexport.

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Teritoriální struktura zahraničního obchodu – vývoz (v tis. EUR)		
Země	2018	2019
Španělsko	63 398	70 974
Francie	18 878	12 580
Norsko	4 084	3 359
Nizozemsko	2 204	2 924
Hongkong	2 140	2 339



USA	1 404	2 002
Velká Británie	275	1 792
Itálie	1 254	1 670
Německo	2 035	1 147
SAE	991	1 021
Ostatní	5 921	6 592
Celkem	112 246	113 795

Teritoriální struktura zahraničního obchodu – dovoz (v tis. EUR)

Země	2018	2019
Španělsko	873 731	886 116
Francie	178 873	166 580
Německo	46 282	54 808
Itálie	48 949	53 066
Čína	49 752	47 437
Velká Británie	20 402	20 239
Nizozemsko	11 933	14 616
Švýcarsko	17 580	14 327
Portugalsko	12 364	12 500
USA	10 277	9 624
Ostatní	8 584	8 778
Celkem	1 368 596	1 377 933



Data dle statistik a metodologie andorrské vlády

Zdroj: Departamento de Estadística

Španělsko je pro Andorru v obou směrech (vývoz i dovoz) tradičně zásadním obchodním partnerem: obrat přesahuje 60 % celkového obchodu Andorrry a meziročně pravidelně mírně stoupá. Kromě Číny tvoří většinu obchodních partnerů Andorrry země EU či evropské země (Švýcarsko, Norsko). Francie byla před cca deseti lety z hlediska svého vývozu do Andorrry na podobné úrovni jako Španělsko, snižující se tendence se dá zčásti vysvětlit rozhodnutím řady francouzských podniků exportovat do Andorrry prostřednictvím svých španělských poboček.

2.3 Komoditní struktura

Hlavními položkami dovozu jsou:

Kód 87 – Vozidla, jiná než kolejová, jejich části, součásti a příslušenství -12,9%

Kód 27 - Nerostná paliva, minerální oleje a produkty jejich destilace; živičné látky; minerální vosky – 8,1 %

Kód 33 - Vonné silice a pryskyřice; voňavkářské, kosmetické nebo toaletní přípravky – 7,4 %

Kód 85 – Elektrické stroje, přístroje a zařízení a jejich části a součásti; přístroje pro záznam a reprodukci zvuku – 6,6%

Hlavní **vývozní** artikly byly v roce **2019** tyto:

Kód 85 – Elektrické stroje, přístroje a zařízení a jejich části a součásti; přístroje pro záznam a reprodukci zvuku – 26,4 %

Kód 87 – Vozidla, jiná než kolejová, jejich části, součásti a příslušenství - 14 %

Kód 90 - Optické, fotografické, kinematografické, měřicí, kontrolní, přesné, lékařské nebo chirurgické nástroje a přístroje; jejich části, součásti a příslušenství - 9,5 %

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

V samotné Andoře neexistují zóny volného obchodu ani investiční parky. Z celního hlediska tvoří Andorra díky dohodě s EU součást unijního prostoru volného obchodu.

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Přímé zahraniční investice upravuje příslušný zákon přijatý v roce 2012 s cílem diverzifikovat ekonomickou základnu země a otevřít andorrský trh investorům.



Andorra má uzavřenu speciální dohodu o investičním režimu s Francií, Španělskem (obě z roku 2003) a Portugalskem (2007). Koncem roku 2015 uzavřela země první plnohodnotnou dohodu o vzájemné ochraně investic, a to se Spojenými arabskými emiráty.

V roce 2019 největší část přímých investic byla v Andoře ze Španělska, a to ve výši 40,3 %. Druhým největším zahraničním investorem bylo Lucembursko s 19,7 %. Hlavním cílem investorů byly investice do nemovitostí a výstavby, které dosahovaly 37,8 %.

Výše přímých zahraničních investic dosáhla v roce 2019 úrovně 5,5 % HDP, což je o 3,1 % více než v roce předchozím.

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Na základě zákona o investicích z roku 2012 se země otevřela zahraničním investorům a nabízí zajímavější podmínky pro vstup kapitálu, vytvoření firmy apod.

Veškeré informace o investičních pobídkách naleznete na portálu vládní agentury pro rozvoj investic a ekonomiky [Actua](#) a dále na portálu Konfederace andorrských podnikatelů [Invest with Andorra](#).



3. Vztahy země s EU

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

3.1 Zastoupení EU v zemi

Andorru spravuje **Delegace EU pro OECD, UNESCO, Andorru a Monaco v Paříži**.

https://eeas.europa.eu/delegations/paris-oecd-and-un_en

Delegation of the European Union to the OECD and UNESCO in Paris and to the Principalities of Andorra and Monaco

12 Av. d'Eylau,
B.P. 75116 PARIS
Tel.: +33 1 44 05 31 60
Email:

delegation-paris@eeas.europa.eu(link sends e-mail)

3.2 Obchodní vztahy země s EU

Andorra má s EU uzavřeno několik dohod o spolupráci a obchodu. V roce 1990 byla mezi Andorrou a EHS podepsána Dohoda o celní unii, která vstoupila v platnost v roce 1991. V roce 2004 byla uzavřena Dohoda o spolupráci mezi Evropskými společenstvími a Andorrou, která aktualizovala a obsahově rozšířila dohodu z roku 1990, tím, že založila rámec spolupráce v oblasti životního prostředí, dopravy, kultury, regionální politiky, veterinární péče a regionální politiky. Andorra není součástí schengenského prostoru. Od roku 2003 má však s Francií a se Španělskem podepsanou Dohodu o pohybu a pobytu občanů třetích států, která umožňuje vstup do země všem, kteří mají právo na vstup do Španělska nebo Francie. Tři smluvní státy společně koordinují své vízové povinnosti a Andorra se de facto řídí schengenskými vízovými požadavky. V roce 2004 byla podepsána také Dohoda o zdanění příjmů z úspor, která zajišťuje nastavení rovnocenných opatření na území Andorry podle Evropského společenství, aby bylo možné efektivně zdanit příjmy z úspor formou úrokových sazeb. V roce 2013 byla na popud Andorry zahájena jednání o revizi dohody, která vyústila v únoru 2016 v podpis nové Dohody o automatické výměně informací o finančních účtech, zaměřené na zlepšení mezinárodní daňové spolupráce a zamezení daňových úniků. V rámci daňové reformy, která započala v roce 2012, byla např. zavedena daň z příjmu právnických a fyzických osob ve výši 10 %. EU v prosinci 2018 rozhodla o vyřazení Andorry z tzv. černého listu daňových rájů.



Dříve se na území Andorry platilo jak španělskými pesetami, tak francouzskými franky. Od roku 2002 se zde platí eury. Formálně bylo používání eura stvrzeno koncem roku 2011 podepsáním Dohody o monetární unii mezi EU a Andorrou. Dohoda umožňuje Andoře užívat měnu a od června 2013 i razit vlastní euromince.

V březnu 2015 byla zahájena jednání o Dohodě o přidružení s EU (kromě Andorry se společná jednání vedou též s Monakem a San Marinem). Cílem dohody je zajistit jednotnou úpravu pro přístup těchto zemí na vnitřní trh a sladění národního hospodářství s jednotlivými sektorovými politikami EU. Čtyři svobody se tudíž budou vztahovat pouze na vztahy EU a každého z těchto států, nikoli na bilaterální vztahy mezi nimi navzájem.

Země EU tvoří (kromě Číny) zásadního partnera pro andorrský vývoz i dovoz. Španělsko, Francie, Německo či Itálie jsou tradičními odběrateli a zároveň dodavateli andorrské ekonomiky.

Obchodní vztahy se prohlubují také díky současné vlně vyjednávání a postupného uzavírání dohod o ochraně investic, zamezení dvojího zdanění či o výměně informací v daňových záležitostech.

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

Andorra realizuje svou rozvojovou politiku s cílem efektivitu a flexibility, jako její rámec považuje přijaté závěry v Pařížské deklaraci a Akčním plánu Akkry.

Za rozvojovou spolupráci je zodpovědné Ministerstvo zahraničních věcí, které jí věnuje 17,5 % svého rozpočtu. Kromě státní správy se na konkrétních projektech rozvojové spolupráce podílí řada andorrských nevládních a neziskových organizací.

Sektorově rozvojová politika země sleduje tyto cíle: ochrana slabých vrstev obyvatelstva (zejména žen a dětí), správa vodních zdrojů, udržitelný rozvoj, boj proti klimatickým změnám, chudobě a podpora vzdělání.

Geograficky jsou priority rozmístěny následovně:

Prioritní skupina č. 1 (hlavní priorita): v Africe Burkina Faso, Kamerun, Etiopie, Gabon, Madagaskar, Mali a Středoafrická republika; v Asii Kambodža a Filipíny; v Latinské Americe Kolumbie, Haiti a Dominikánská republika; v Evropě Bosna Hercegovina a Kosovo.

Prioritní skupina č. 2 (střední priorita): v Africe Kapverdy, Maroko, Mozambik, Niger, RDC, Uganda, Rwanda, Benin, Burundi, Komory, Guinea, Guinea-Bissau, Togo a Čad; v Asii Afghánistán, Kyrgyzstán a Nepál; v Latinské Americe Bolívie, Salvádor, Guatemala a Nikaragua; v Evropě Moldavsko.

Prioritní skupina č. 3 (běžná priorita): ostatní země Iberoamerického summitu, Frankofonie a země uvedené na seznamu organizací jako PNUD či Světová banka jako rozvojové.

Detailní informace k vládním programům rozvojové spolupráce (spolu s projekty Agendy 2030) lze nalézt na příslušných webových stránkách, včetně plánu na projekty pro rok 2019:

<http://www.exteriors.ad/en/multilateral-affairs-and-cooperation/international-cooperation-for-development>



4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

Zahraniční obchod ČR – Andorra (v mil. Kč)				
	Obrat	Vývoz	Dovoz	Saldo
2015	43,8	41,1	2,7	38,4
2016	53,1	46,7	6,4	40,3
2017	219,6	214,7	4,9	209,8
2018	66,52	61,01	5,51	55,5
2019	61,2	56,8	4,4	52,4

Zdroj: Statistiky ČSÚ

Andorra se v posledních letech pohybuje okolo 155. místa v českém zahraničním obchodu.

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Komoditní struktura dovozu z Andorry za rok 2019		
Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota CZK (tis.)
85	Elektrické stroje, přístroje a zařízení a jejich části a součásti; přístroje pro záznam a reprodukci zvuku	1850
39	Plasty a výrobky z nich	819
82	Nástroje, nářadí, náčiní, nožičské výrobky a přístroje, z obecných kovů;	658



	jejich části a součásti z obecných kovů	
72	Železo a ocel	497
34	Mýdlo, organické povrchově aktivní prostředky, prací prostředky, mazací prostředky, umělé vosky	121
84	Jaderné reaktory, kotle, stroje a mechanická zařízení; jejich části a součásti	115
95	Hračky, hry a sportovní potřeby; jejich části	92
64	Obuv	55
62	Oděvy a oděvní doplňky, jiné než pletené nebo háčkované	50

Komoditní struktura vývozu do Andorry za rok 2019

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota CZK (tis.)
62	Oděvy a oděvní doplňky, jiné než pletené nebo háčkované	18 027
24	Tabák a vyrobené tabákové náhražky	9 349
87	Motorová vozidla	7 262
61	Oděvy a oděvní doplňky, pletené nebo háčkované	6 310
42	Koženkové kufry, aktovky	4 488
64	Obuv	4 022
84	Jaderné reaktory, kotle, stroje a mechanická zařízení; jejich části a součásti	2 578
85	Elektrické stroje, přístroje a zařízení a jejich části a součásti; přístroje pro záznam a reprodukci zvuku	1 456
93	Zbraně a střelivo; jejich části, součásti a příslušenství	992

Zdroj: Statistiky ČSÚ

Komoditní struktura česko-andorrské obchodní výměny se v posledních letech nijak výrazně nemění. Vzhledem ke snaze andorrské vlády modernizovat energetickou síť z pohledu efektivnosti a posílit podíl obnovitelných zdrojů, se jako



potenciálně zajímavý nový sektor českého vývozu může jevit právě energetika, ICT, inovace, technologické novinky a patenty.

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

S Andorrou neexistuje zásadní obchodní výměna v oblasti služeb. Andorra nabízí dobrou základnu pro provozování telekomunikačních a počítačových služeb, české firmy ji však dosud nevyužívají.

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Dle informací ZÚ nefunguje v Andoře žádná joint venture české firmy, ČR v zemi nemá žádné významné investiční aktivity.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Andorrského knížectví o výměně informací v daňových záležitostech byla podepsána 11. června 2013. Dohoda upravuje spolupráci orgánů obou smluvních stran v oblasti daní, umožňuje získání příslušným orgánem veškerých informací potřebných ke stanovení, výběru a vymáhání daní. V návaznosti na splnění ratifikačních procesů na obou stranách je smlouva v platnosti ode dne 5. června 2014.

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

ČR nerealizuje v Andoře žádný projekt zahraniční rozvojové spolupráce, ohledně strategie rozvojové spolupráce uplatňované andorrskou vládou viz kapitola 3.3.



5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Podkapitoly:

- 5.1. Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty
- 5.2. Kalendář akcí

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Vzhledem k malé rozloze země a s tím související relativně drahé ceně půdy je těžko představitelný rozvoj exportních a investičních aktivit spojených s vytvářením platformy pro průmyslovou výrobu apod. Naopak jako stále zajímavější se jeví některé specializované oblasti služeb, např. marketing, online prodejní kanály, servisní telefonní linky a konzultační aktivity, zejména v oblasti duševního vlastnictví. Zároveň na váze získávají zahraniční aktivity v sektoru vědy a výzkumu, pro něž andorrská vláda vytváří vstřícné podmínky.

5.2 Kalendář akcí

Hlavní veletržní akcí je každoročně [Feria Andorra la Vella](#), která je zaměřena na turistiku, volný čas a sporty. Letos se bude konat 42. ročník ve dnech 23.-25. 10. 2020.

Kromě toho se sporadicky konají menší veletrhy (gastronomický, vinný apod.), které jsou vypisovány nepravidelně.



6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej
- 6.2. Dovošní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu
- 6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku
- 6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu
- 6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 6.6. Trh veřejných zakázek
- 6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka
- 6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba
- 6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)
- 6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR
- 6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Vzhledem k tomu, že andorrský trh je malý, není třeba předpokládat výrazné výdaje na propagační aktivity, naopak je však třeba dbát na to, aby klienti odcházeli spokojeni: nejlepší reklamou je stále doporučení přátel.

Pro dobré uplatnění doporučujeme prezentace výrobků i jejich označení realizovat ve španělštině či francouzštině – nápisy na obalech v katalánštině budou vítaným gestem a mohou napomoci zájmu běžného spotřebitele.

Využití vhodně vybraného místního zástupce je výhodou, zejména jedná-li se osobu znající terén a místní zvyklosti.

6.2 Dovošní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Díky celní unii s EU uplatňuje Andorra stejné celní podmínky jako unijní země. Pro zboží pocházející z členských zemí EU při dovozu na své území Andorra neuplatňuje clo pro položky celního sazebníku č. 25-97. Naopak položky 1-24 (především zemědělské výrobky) dohodou pokryty nejsou a clo ve formě spotřební daně se u nich tudíž při vstupu na andorrské území uplatňuje. Tento poplatek se pohybuje mezi 0 a 3 %, v případě dovozu některých živých zvířat, tabákových výrobků či vybraných nápojů je procento vyšší.

Celní limity množství na osobu u vybraných produktů pohybuji v roce 2020 následovně:

- 1kg kávy
- 200 g čaje
- 1,5 l alkoholických nápojů nad 22°
- 3 l alkoholických nápojů pod 22° a perlivého vína
- 5 l vína
- 300 cigaret nebo 150 doutníků méně než 3g/ks či 75 doutníků více než 3g/ks či 400g tabáku do dýmky.
- 75 g parfému a 375 ml kolínské

Další průmyslové výrobky: do 900 euro pro osoby starší 15 let/ 450,- euro pro osoby mladší 15 let



Více naleznete na: www.duana.ad/fraquicies

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Informace o možnostech zřízení obchodní společnosti ve zjednodušeném režimu lze v katalánštině nalézt na odkazu [Ministerstva turistiky a obchodu](#).

Další doplňující informace o náležitostech zřízení firmy a podnikání lze nalézt na stránkách [andorrské obchodní komory](#).

Pro zápis nově vznikající firmy do obchodního rejstříku jsou k roku 2020 platné tyto jednorázové poplatky:

- Společnost s ručením omezeným: 957,77 euro (požadovaný základní kapitál 3.000 euro)
- Akciová společnost: 1.394,76 euro (požadovaný základní kapitál 60.000 euro)
- OSVČ: 401,70 euro - měsíční poplatek za zdravotní a sociální pojištění

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Mezi hlavní veletržní akce roku patří každoročně vládou organizovaný veletrh FERIA d'Andorra la Vella, jehož 42. ročník by se měl konat ve dnech 23. - 25. 10. 2020 v hlavním městě. Akce bude mít opět velmi širokou škálu témat: turistika, volný čas, sportovní aktivity, zdravý životní styl, obnovitelné energie, automobilový průmysl. Plánuje se účast cca 150 andorrských i zahraničních podniků, asociací, řemeslných výrobců, neziskových organizací a dalších vystavovatelů. [Přehled plánovaných veletrhů](#) lze sledovat v aktualizované podobě.

Hlavní město disponuje moderním kongresovým palácem (odpovídající velikosti země), kterého je možno v případě zájmu českých firem využít pro [uspořádání kongresů, konzultací či výstav](#).

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Otázkou ochrany duševního vlastnictví, včetně průmyslových známek a patentů, se zabývá vládní [Agentura ochranných známek OMPA](#) (Oficina de Marques del Principat d'Andorra).

6.6 Trh veřejných zakázek

Veřejné zakázky nejsou v Andoře centrálně uváděny na jednom místě, státní podniky i vláda je vypisují zpravidla na svých webových stránkách (v případě vlády přímo v sekci [Veřejné soutěže](#)).

Užitečná je i specializovaná kapitola [Telecomu](#):

<https://www.andorratelecom.com/en/about-us/public-offering-request/>

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Andorra nepatří mezi země, které by prokazovaly riziko ohledně platební morálky či ochrany investic. V případě



obchodního sporu je možno se obrátit na některou z mezinárodních advokátních kanceláří specializovaných na obchodní právo, které sídlí většinou v hlavním městě Andorra la Vella, např.

- [Commercial and Corporate Law](#)
- [Lawyers Andorra](#)

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Při důležitějším obchodním jednání je vítána znalost španělštiny nebo francouzštiny (katalánština není vyžadována). Na vyšší manažerské úrovni je znalost perfektní angličtiny poměrně běžná, nicméně španělština či francouzština jsou vždy preferovány, aby mohli další obchodní komunikaci vést i ostatní zaměstnanci, kteří si v cizím jazyku již nemusí být tak jistí.

U střeoevropského partnera se předpokládá dochvilnost, ačkoliv k případnému zpoždění jsou Andořané velmi tolerantní. Stejně tak se očekává, že pozdní příchod andorrského partnera nebude chápán jako nezdvořilost.

Velkou roli hraje rovněž první dojem, vystupování a oblečení, na které si Andořané velmi potrpí. Vhodně působí dobře padnoucí oblek z kvalitní látky sladěný s košilí a kravatou. Důležitou maličkostí jsou kvalitní a perfektně čisté boty.

Pracovní doba: 9:30-13:30, 16:00-20:00. Prodejní doba je u většiny obchodů: 9:30-13:30, 16:00-20:00. Obchodní centra přes poledne nezavírají.

Hlavní andorrské svátky:

- 1. leden - Nový rok
- 14. březen - Den ústavy
- 8. září - Svátek patronky Andorry (Meritxell)
- 25. prosinec - Vánoce

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Čeští občané mohou do Andorry vstupovat a pobývat na jejím území bez víz jako turisté až 90 dnů, **potřebují cestovní pas**. V dalších ohledech je Andorra z hlediska bezpečnosti standardní evropskou zemí bez větších rizik, naopak je známá přetrvávající velmi nízkou mírou pouliční a drobné kriminality.

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Pro zaměstnávání občanů z ČR platí stejná pravidla jako pro zaměstnání všech cizinců: je nutno získat po zajištění pracovního místa pracovní povolení, které vydává Ministerstvo vnitra. Jejich počet se řídí každoročně definovanými kvótami.

Následně je třeba se zaregistrovat u andorrské sociální správy, která vydá doklad o pokrytí základního sociálního a



zdravotního zabezpečení.

Bližší informace o všech nezbytných krocích lze nalézt v anglické verzi webových stránek [Andorrské obchodní komory](#).

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Evropský průkaz zdravotního pojištění v Andoře neplatí. Zásadně proto nedoporučujeme cestovat do Andorry bez sjednaného cestovního zdravotního pojištění. V případě, že budete ošetřeni nad rámec cestovního pojištění, budete platit veškeré náklady na místě.



7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 7.2. Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)
- 7.3. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)
- 7.4. Internetové informační zdroje

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Andorra je v působnosti Velvyslanectví České republiky pro Španělské království a Andorru se sídlem v Madridu:

Embajada de la República Checa

Avenida Pío XII, 22-24

28016 Madrid

Tel.: +34 913 531 880

Fax: +34 913 531 885

E-mail: madrid@embassy.mzv.cz

Internet: www.mzv.cz/madrid

Konzulární oddělení

Tel.: +34 913 531 896-7

Fax: +34 913 531 898

E-mail: consulate_madrid@mzv.cz

Stálá služba v mimopracovní době: tel. +34 699 982 307

Pracovní doba velvyslanectví je od 8:00–16:30 hod. (pondělí až pátek), úřední hodiny konzulárního oddělení pro veřejnost jsou: 10:00-12:00 (pondělí až středa), 10:00-14:00 (čtvrtek).

Po pracovní době, v průběhu víkendu a o svátcích je v provozu stálá konzulární služba a také záznamník s instrukcemi pro naléhavé případy.

Český honorární konzulát sídlí na této adrese:

Honorární konzulát pro Andorrské knížectví

Consolat Honorari de la República Txeca

Carrer del Fener 11-13, Edifici Eland Unió 1-4

AD500 Andorra la Vella

Principat D'Andorra

Tel.: +376 862 800, fax: +376 863 141

E-mail: andorra@honorary.mzv.cz

Honorární konzul: p. Joan Torres Puig

Úřední hodiny: úterý v sudé týdny 17:00-19:30.

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

Andorru spravuje na MZV ČR Odbor států jihovýchodní Evropy (OJVE): Tel: 224 183 197.

Na MPO ČR Andorru spravuje Odbor zahraničně ekonomických politik.

Z dalších institucí (CzechTrade, CzechTourism, CzechInvest) žádná v Andoře nesídlí ani ji přímo nespravuje.



7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchrana, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- Jednotné tísňové volání záchranné služby: 112
- Policie: 110
- Rychlá lékařská pomoc : 116
- Hasiči: 118

7.4 Internetové informační zdroje

- Andorrská vláda www.govern.ad
- Ministerstvo zahraničních věcí www.exteriors.ad
- Pracovní trh www.treball.ad
- Andorrská obchodní komora www.ccis.ad
- Obchod a spotřeba www.comerc.ad
- Zahraniční obchod www.duana.ad
- Asociace andorrských bank www.andorranbanking.ad
- Andorrský finanční úřad www.inaf.ad
- Sociální správa www.cass.ad
- Oficiální věstník www.bopa.ad
- Statistické údaje www.estadistica.ad
- Institut andorrských studií www.iea.ad
- Andorrská univerzita www.uda.ad
- Turistické informace visitandorra.com a www.turisme.ad
- Muzea a památky www.cultura.ad
- Deník Andorra www.diariandorra.ad